

(G)een leven zonder angst

Advocate vrouwenrechten verdedigt meisje voor de rechtbank

- ▶ Eeuwenoud gebruik in Ethiopië zet ketting gebeurtenissen in gang
- ▶ Jongen mag zomaar meisje ontvoeren
- ▶ Jonge advocate vecht die onwezenlijke traditie aan

Freddy SARTOR

Ethiopië 1996, een ogenschijnlijk rustig dorp op zo'n drie uur van de hoofdstad Adis Abeba. Hirut Assefa, net veertien geworden, wordt op de terugweg van school door een viertal mannen te paard ontvoerd. De traditie wil dat iedere jonge man het meisje op wie hij een oogje heeft, mag kidnappen en verkrachten, waardoor ze wel met hem moet trouwen. *Telafa* heet zo'n 'huwelijk door ontvoering'.

Hirut aanvaardt haar lot echter niet. Ze beseft dat er na verkrachting geen weg terug meer is. Met een list weet ze te ontsnappen uit de blokhut waar ze gevangen wordt gehouden. Ze grist een geweer mee. Haar verdwijning wordt ontdekt en de kidnapers zetten de achtervolging in. Hirut wordt gevat, waarop ze uit zelfverdediging haar aanrander doodt. De overige ontvoerders slaan in paniek op de vlucht.

Groot schandaal in het dorp, waar de oudsten bij elkaar worden geroepen om recht te spreken. Hirut, beschuldigd van doodslag, riskeert de doodstraf.

Hirut, gespannen wachtend op haar proces. Kan ze dat wel winnen? © Haile Addis Pictures

Misschien kan een schadevergoeding dat voorkomen? De gebruikelijke vereiste som is door Hiruts familie in haar eentje echter amper op te hoesten.

Gelukkig wordt het verhaal geborsteld met alle mogelijke nuances

Gelukkig is er in Addis Abeba de advocate Meaza Ashenafi, onverschrokken voorvechtster van vrouwenrechten. Zij neemt het op voor Hirut. Voor de rechtbank

zal ze pleiten dat Hirut haar aanrander en bijgevolg 'onvermijdelijke' echtgenoot doodde uit louter zelfverdediging. De advocate, die moet manoeuvreren en keuzes maken, beroept zich op de geldende Ethiopische wetgeving die frontaal botst met 's lands sterk patriarchale, haast onuitroeibare tradities. Het wordt een uitputtende strijd op het scherp van de snede, waarbij je niet kunt voorspellen wat de rechter uiteindelijk zal beslissen.

Difret van Zeresenay Berhane Mehari, die in 2014 tijdens het Sundance Film Festival in de Ver-

enigde Staten de publieksprijs wegkaapte en dit jaar het Afrika Filmfestival in Leuven mocht openen, wordt pakkend verteld, gelukkig met alle mogelijke nuances geborsteld.

Difret is een aandoenlijk en tegelijk schrijnend verhaal, want als je even doordent, is de kwestie op korte termijn gewoon niet op te lossen. En Hirut heeft nog een jongere zus... Zal zij kunnen ontkomen aan de voorspelbare wraak?

Difret, vanaf half juni in de bioscoop.

Praten moet meer zijn dan babbelen

Na de zomervakantie wordt ons televisiescherm overspoeld door veel – sommigen zullen ongetwijfeld menen te veel – nieuwe nieuwsgerichte programma's. Alle grote zenders zetten immers in op nog meer talkshows.

Zo pakt Eén uit met *Het huis*, een praatprogramma waarin een Bekende Vlaming gedurende vierentwintig uur wordt opgesloten in een pand, wat dan aanleiding zou moeten geven tot intieme en diepgaande gesprekken.

Terzelfder tijd lanceert VIER de debatshow *Karen & De Coster*. Ondergetekende is alvast benieuwd naar hoe die tandem – K3-meisje Karen Damen en de doorgewinterde journalist Gilles De Coster – ieder hun stempel zullen drukken op het debat.

Ook VTM gaat voor *talk* in het najaar. Jonas Van Geel pakt dan twee keer per week uit met een laatavond-praatshow naar Amerikaans model. Om die tot iets onvergetelijks te maken, trok Van Geel zowaar op studiereis naar Hollywood. De naam van zijn talkshow laat nog even op zich wachten.

Voeg bij bovengenoemde nieuwigheden nog het dagelijkse praatprogramma waarmee Lieven Van Gils op Eén straks *Café Corsari* moet doen vergeten, het gloednieuwe nieuws- en actualiteitsprogramma met Bart Schols en *Terzake laat* met Kathleen Cools en Annelies Beck op Canvas, en u merkt dat het aan babbelen (alleszins) en praten (hopelijk) straks op uw televisiescherm niet zal ontbreken.

„Het wordt de hoogste tijd dat we eens een fatsoenlijk en inhoudelijk interessant praatprogramma durven te maken”, fulmineerde mediafiguur en presentator Marcel Vanhilt onlangs. Akkoord. Kwam Vanhilt's wrange opmerking er omdat hij, na acht seizoenen, de komende zomer aan de kant moet blijven toekijken? Misschien wel.

Tja, wat maakt een praatprogramma het meest interessant? Het antwoord op die vraag heeft veel te maken met de keuze van de gasten en de gespreksonderwerpen. Een goede mix van pure actualiteit en amusement, of van ernst en leute blijven te allen tijde de basispijlers van een gesmaakt praatprogramma. Daarin moet praten (en luisteren) voorrang krijgen op babbel. Dat laatste is immers slechts tijdrovend, niets meer. En het komt de kijkcijfers beslist niet ten goede. De programmamakers houden daar ongetwijfeld rekening mee. Zo durf ik althans te hopen.

Luk VAN BEL

Help, de Russen komen!

Sport en politiek in de Sovjet-Unie in tijden van Koude Oorlog

Toen de Koude Oorlog tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjet-Unie, die elkaar bestreden met een nooit geziene wapenwedloop en een politiek van dreiging, op zijn hoogtepunt was, lanceerde de USSR een offensief via de sport. Speerpunt in de strijd vormde het ijshockeyteam, aanvankelijk getraind door een charismatische man die zijn zorgvuldig geselecteerde spelers, als het ware van jongs af aan uitverkoren, onder meer choreografie liet aanleren en ook schaak deed spelen. Dat moest hun spel ten goede komen. De toenmalige Sovjetleider heette Nikita Chroetsjov.

De Sovjets toverden een wervelend en hypersnel ijshockey op de piste waartegen geen kruid gewassen was. Het team, wendbaar en afgetraind, speelde iedereen naar huis met speels en bevallig ijshockey, ook al was dat in Rusland en omstreken niet bepaald een traditionele sport. Aan de zereer kwam maar geen eind. Toen de eerste trainer om onduidelijke redenen in ongenade viel,

Het legendarische ijshockeyteam uit de USSR bestond uiteraard uitsluitend uit militairen. © Gabriel Polsky Productions

kwam er een tirannieke coach in de plaats die een ijzeren discipline oplegde. De spelers werden elf maanden van de twaalf opgesloten in een trainingskamp en mochten om geen enkele reden naar huis. Daarmee zijn we aanbeland in de jaren 1980, onder de kleurloze, maar meedogenloze leider Leonid Brezjnev.

Kernspeler van het team (en belangrijkste getuige in de spetterende documentaire *Red Army*) was Slava Fetisov, kapitein en verdediger van de ploeg. Hij droeg de trainer niet in het hart, maar aangezien ze nog jong waren, stelden de spelers amper vragen. Na een wedstrijd achterblijven in het Westen kwam niet

eens bij hen op, ook al omdat alle spelers – uiteraard – soldaten waren in het Sovjetleger. Toen ze wat ouder werden en ze vanwege de centen in het buitenland wilden gaan spelen, voor teams in Canada en de Verenigde Staten, werd hen dat door Moskou zo moeilijk mogelijk gemaakt. En toen het dan toch zover was, bleek die carrièrewending allesbehalve succesvol. De manier van spelen in het Westen was harder, meer fysiek. En de automatisen, waarop het team zo getraind had, waren weg.

Gabe Polsky toont in *Red Army* hoe ingrijpend sport en politiek verstrengeld waren. In zijn documentaire is een pak meer te zien dan op het eerste gezicht lijkt. De propagandaoorlog draaide indertijd op volle toeren. En in eigen land was het Sovjetteam razend populair. De ironie wil dat uitgerekend Slava Fetisov onlangs door president Poetin werd gevraagd te komen werken op het ministerie van Sport.

Red Army, nu in de bioscoop.